

IH4/21: Imunohematologie

Tento cyklus akreditovaného programu byl realizován v souladu s dokumentem *Plán EHK 2021*.

Vzorky

Vzorky pro tento cyklus byly připraveny na pracovišti subdodavatele.

Vztažné hodnoty (AV) byly určeny v Referenční laboratoři pro imunohematologii (ÚHKT, Praha).

Komentář supervizora

Tohoto cyklu se zúčastnilo 160 pracovišť, z toho 33 ze Slovenska.

AB0 skupina (vzorek 1: A, vzorek 2: 0)
Všechny výsledky správné.

A podskupina (vzorek 1: A1)
Všechny výsledky správné.

RhD (dárce) (vzorek E1: negativní, vzorek E2: pozitivní)
Všechny výsledky správné.

RhD (příjemce) (vzorek E1: negativní, vzorek E2: pozitivní)
Všechny výsledky správné.

Další antigeny

Chybné negativity: 1x Fy(a), 1x Le(b)

Chybné pozitivivity: 1x S, 1x Jk(a), 1x Jk(b)

Výborná úspěšnost. Avšak 4 z výše uvedených 5 chyb připadají na jediného (!) účastníka - šlo o zkumavkový test. Doporučuji důkladně analyzovat příčinu a ověřit, zda je správně nastavený způsob provedení pozitivní a negativní kontroly.

Přímý Coombsův test (vzorek E1: negativní, vzorek E2: negativní)
Všechny výsledky správné.

Screening a identifikace protilátek vzorek S1: pozitivní (anti-K, anti-Kp(a))
vzorek S2: pozitivní (anti-Jk(b))

Screening

NAT, dárce	Všechny výsledky správné.

NAT, příjemce	Všechny výsledky správné.

NAT, těhotná	Všechny výsledky správné.

Enzymový test	Vzorek 1: 18x chybný výsledek Vzorek 2: 2x chybný výsledek

Protilátka anti-Jk(b) ve vzorku 2 byla velmi slabá, a proto jsme akceptovali i negativní výsledky.

Identifikace

Vzorek 1: 3x chybný výsledek (neuvezena protilátka anti-Kp(a)).

Vzorek 2: Všechny výsledky správné (akceptovali jsme i negativní/neuvezené výsledky účastníků s negativním screeningem).

Titrace protilátek

Dlouhodobé zkušenosti v programu IH ukazují, že hodnocení výsledků titrací je obtížné a dosažené výsledky na rozdíl od ostatních parametrů jsou obtížně porovnatelné. Proto nejsou u tohoto parametru rozlišovány „správné/nesprávné“ výsledky a zkouška titrace protilátek není hodnocena. Výsledky by měly účastníkům sloužit jako orientace, jak se jejich výsledky liší od vztažných hodnot (viz níže v tabulce) a od výsledků ostatních účastníků (viz statistika výsledků).

Následující tabulka uvádí vztažné (očekávané) hodnoty. Obecně přijatelná odchylka při titracích je ± 1 titrační stupeň, a proto lze za akceptovatelné považovat všechny výsledky, které se od vztažných hodnot liší o ± 1 titr.

IH4/21: Imunohematologie

Princip měření	Vztažná hodnota [titr]				
	Vzorek 1		Vzorek 2		
	anti-K	anti-Kp(a)	anti-Jk(b)		
Zkumavka + homozygotní krvinky	16		1		
Zkumavka + heterozygotní krvinky	8	1			
Sloupcová aglutinace + homozygotní krvinky	64		2		
Sloupcová aglutinace + heterozygotní krvinky	32	2	1		

Účastníkům s výrazně odlišnými výsledky doporučujeme přezkoumat i výsledky minulých cyklů a budou-li podobné (tedy vyšší nebo nižší titry než vztažné hodnoty i než výsledky ostatních účastníků), pokusit se objasnit příčinu (vliv diluentů, postup ředění).

Zkouška kompatibility

Fenotyp K1: **0** D-C-c+E-e+Cw- **K-** Kp(a-b+) Jk(a-b+)

Fenotyp K2: **0** D+C+c+E-e+Cw- **K-** Kp(a+b+) Jk(a+b-)

Segment K1: (K1xS1: negativní, K1xS2: pozitivní i negativní)

S1: 1x chybný výsledek.

S2: Všechny výsledky správné – vzhledem k velice slabé protilátce jsou akceptovány i negativní výsledky.

Segment K2: (K2xS1: pozitivní, K2xS2: negativní)

S1: 1x chybný výsledek.

S2: Všechny výsledky správné.

Oba chybné výsledky u zkoušky kompatibility pocházejí od jednoho účastníka – doporučuji ověřit, zda nedošlo k záměně vzorků nebo k chybnému zápisu.

Podat transfuzní přípravek

Tyto otázky jsou do cyklu zařazeny jako edukační, a proto nejsou odpovědi účastníků hodnoceny (stejný princip jako u titrace protilátek – viz výše). Doporučujeme účastníkům, aby si své odpovědi porovnali s níže uvedenými závěry referenční laboratoře.

Segment K1:

K1xS1: Kromě „Nelze podat“ jsou přijatelné všechny možnosti.

K1xS2: Správná je odpověď „Nelze podat“ – došlo by k sekundární imunizaci a možné pozdní hemolýze, případně „Podmíněně výsledky...“ u menších laboratořích. Ovšem u laboratořích, které vzhledem k velice slabé protilátce měly negativní screening i zkoušku kompatibility, se mohou vyskytnout i zápisy ostatních možností.

Segment K2:

K2xS1: Správná je odpověď „Nelze podat“ – pozitivní screening i zkouška kompatibility.

K2xS2: Kromě „Nelze podat“ jsou přijatelné všechny možnosti.

Dlouhodobá úspěšnost

V následující tabulce je uveden přehled celkové úspěšnosti účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky. V záhlaví sloupců jsou uvedena jednotlivá pásma úspěšnosti (0 % ... nulová úspěšnost; 50 % ... úspěšnost 1 až 50 %; 75 % ... úspěšnost 51 až 75 % atd.). Na dalších 2 řádcích je pak absolutní a relativní počet účastníků, kteří příslušné úspěšnosti dosáhli.

Úspěšnost		0 %	50 %	75 %	80 %	85 %	90 %	95 %	99 %	100 %
Počet	absolutní	0	0	0	0	0	1	6	47	106
	relativní	-	-	-	-	-	0,63 %	3,8 %	29 %	66 %

Poznámka: Svou vlastní celkovou úspěšnost za poslední 2 roky naleznete ve svém výsledkovém listu.

Celková úspěšnost naprosté většiny účastníků tohoto cyklu za poslední 2 roky je větší než 90 %.

Úspěšnost 90 % nebo nižší zaznamenal 1 účastník (tj. 0,6 %), pro kterého by se mělo jednat o impuls ke zlepšení.

Odborná supervize: MUDr. Martin Písačka
Referenční laboratoř pro imunohematologii
ÚHKT, U nemocnice 1, 128 20 Praha 2
e-mail: pisacka@uhkt.cz

IH4/21: Imunohematologie**Přílohy**

Jako přílohu této zprávy jednotliví účastníci cyklu dále dostávají:

<i>Název přílohy</i>	<i>Poznámka</i>
Osvědčení o účasti	Dostávají účastníci, kteří splnili podmínky pro jeho vystavení.
Certifikát	Dostávají účastníci, kteří splnili podmínky pro jeho vystavení.
Výsledkový list (kvalitativní výsledky)	Dostávají účastníci, kteří uvedli kvalitativní výsledky.

Přílohy jsou identifikovány svým názvem, označením cyklu a kódem účastníka a jsou určeny pouze pro potřebu tohoto účastníka.

Další informace

Závěrečná zpráva s výjimkou příloh je veřejná. Jak účastníkům, tak ostatním odborníkům, jsou na adrese www.sekk.cz volně k dispozici další informace, zejména:

- Souhrnný přehled výsledků tohoto cyklu včetně této závěrečné zprávy.
- Dokument *Plán EHK* (obsahuje informace, které se týkají jak tohoto konkrétního cyklu, tak EHK obecně).
- Vysvětlení obsahu jednotlivých výše uvedených příloh.
- Kontakt na poskytovatele EHK a na koordinátora EHK a seznam všech supervizorů včetně kontaktů.